Mariana Neț

TRADUCEREA UNOR TOPONIME DIN LITERATURA FRANCEZĂ. STUDIU DIACRONIC

INTRODUCERE

Articolul de față face parte dintr-un proiect mai vast, care își propune să studieze evoluția limbii române prin intermediul traducerilor din literatura franceză apărute în intervalul 1866–2016[1]. În paginile care urmează vom urmări soluțiile alese pentru redarea toponimelor din ultimul capitol al traducerilor succesive ale romanelor *Eugénie Grandet* (în continuare, EG) de Honoré de Balzac și *Bel-Ami* de Guy de Maupassant. Vor fi luate în discuție numai acele toponime care ridică unele probleme în raport cu norma actuală din limba română și/ sau a căror formă din traducerile în limba română a variat în timp.

Conform *Dicționarului de științe ale limbii,* „numele de locuri sau toponimele sunt considerate nume proprii, pentru că nu sunt formate prin abstractizare, ca numele comune […]. Toponimele sunt mai stabile decât numele de persoane, pentru că nu dispar odată cu oamenii […], sunt mai puțin supuse modei […]”. (Bidu-Vrănceanu *et alii* 2001: 545).

La rândul ei, Domnița Tomescu arată că „în sistemul onomastic al limbii române, numele proprii de locuri formează o subclasă cu funcționalitate caracteristică. Specificul denominativ al toponimelor se reflectă în manifestarea categoriilor gramaticale în general, a genului, în special. Numele proprii de locuri se opun numelor de persoană și numelor de animale […], prin destinația funcției lor denominative și individualizatoare”. (Tomescu 1998: 67).

TRADUCEREA UNOR NUME DE ȚĂRI, ORAȘE, CONTINENTE ȘI ZONE GEOGRAFICE

Romanul balzacian *Eugénie Grandet* a fost tradus pentru prima oară în limba română în anul 1896, iar până în 2014, de când datează ultima traducere, a cunoscut încă alte șase versiuni românești diferite.

[1] În acest scop, sunt studiate texte ale unor romancieri francezi din secolul al XIX-lea, care, până în zilele noastre, au beneficiat de mai multe traduceri succesive în limba română. Nu toate aceste texte vor fi însă luate în discuție în articolul de față.

LR, LXIX, nr. 3–4, p. 481–490, București, 2020

BDD-A32998 © 2020 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.28 (2025-08-04 13:04:35 UTC)

Primul toponim care ne-a reținut atenția este substantivul plural *Indii* (fr. „Indes"), prescurtare pentru „Indiile Occidentale", denumire generică pentru cele circa o mie de insule din America Centrală; această regiune din bazinul Atlanticului de Nord cuprinde Insulele Antile și Arhipelagul Bahamas.

Cea dintâi ocurență a acestui toponim în capitolul final al textului balzacian este:

„Pendant que ces choses se passaient à Saumur, Charles faisait fortune *aux Indes*".
(EG f.a.: 243)

În prima traducere românească a romanului, apărută în 1896, sub semnătura „Marius" (pseudonim pentru C. Șăineanu), această frază este redată prin:

„Pe când aceste lucruri se petreceau în Saumur, Carol făcea avere în *Indii*".
(EG 1896: 282)

Cu minime variații stilistice – care însă nu vizează toponimul –, această traducere a frazei balzaciene citate mai sus se regăsește și în versiunile românești ulterioare ale romanului.

Toponimul *les Indes* apare însă și în sintagme genitivale, așa cum se întâmplă în exemplul următor:

„Si Charles fût arrivé *du fond des Indes,* il eût donc retrouvé les mêmes personnages et les mêmes intérêts".
(EG f.a.: 242)

În majoritatea versiunilor românești ale romanului – indiferent de epoca în care au fost făcute și publicate – sintagma „du fond des Indes" este tradusă prin *din fundul Indiilor.*

De exemplu în varianta de traducere semnată de Marius (C. Șăineanu) la finele secolului al XIX-lea:

„Dacă Carol ar fi sosit *din fundul Indiilor,* el ar fi regăsit aceleași persoane și aceleași interese".
(EG 1896: 281)

iar la Ludovic Dauș în anii 30 ai secolului trecut:

„Carol, dacă ar fi sosit *din fundul Indiilor,* ar fi regăsit deci aceleași personagii și aceleași interese".
(EG 1936: 260)

BDD-A32998 © 2020 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.28 (2025-08-04 13:04:35 UTC)

Sintagma este neschimbată și în traducerea Verei Leonard, apărută în ultimul an interbelic:

„Dacă Charles s-ar fi întors *din fundul Indiilor,* ar fi găsit acolo aceiași oameni și aceleași interese”.
(EG 1939: 179)

Prezența unui toponim în cazul genitiv este evitată de Cezar Petrescu, în traducerea publicată, pentru prima dată, în 1950:

„Dacă Charles ar fi venit atunci *din îndepărtatele Indii* […]”.
(EG 1950: 165)

și de Victor Vasilache, în versiunea românească apărută la editura Hyperion de la Chișinău în 1990:

„Dacă Charles s-ar fi întors *din îndepărtatele Indii* […]”
(EG 1990: 161)

În mod neașteptat – poate, pentru a se diferenția mai pregnant de aceste ultime versiuni –, Mioara Izverna, a cărei traducere a apărut la Editura Leda, în 2008, și a fost republicată la Editura Corint, în 2014, revine la varianta genitivală:

„Dacă Charles ar fi venit *din străfundul Indiilor* […]”.
(EG [2008] 2014: 237)

Toponimul *les Indes* (care acum nu mai pune probleme) apare, în textul balzacian, și alături de alte patru toponime:

„Dans les Indes, à Saint-Thomas, à la côte d’Afrique, à Lisbonne et aux États-Unis, le spéculateur avait pris le pseudonyme de Sepherd”.
(EG f.a.: 245)

Asupra acestor patru toponime ne vom opri în continuare.

Toponimul „Saint-Thomas” denumește o localitate din Insulele Virgine (aflate în Marea Caraibelor). În diacronia diverselor traduceri în limba română ale romanului balzacian, acest toponim a cunoscut mai multe grafii.

Cazul cel mai interesant apare în cea dintâi traducere, în care fragmentul balzacian citat mai sus este redat prin:

„În Indii, la *Sf. Toma,* pe coasta Africei, la Lisbona și în Statele-Unite, speculatorul luase pseudonimul de Sepherd”.
(EG 1896: 284)

BDD-A32998 © 2020 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.28 (2025-08-04 13:04:35 UTC)

Constatăm că „Saint-Thomas”[2] a fost tradus prin *Sf. Toma* (grafie prescurtată pentru „Sfântul Toma”). Interesant este însă altceva: în aceeași traducere românească (și chiar în același capitol final), toponimul francez „Saint-Thomas” apare și cu forma *St. Toma:*

„Se ducea pe atunci la St. Toma să cumpere […] mărfuri furate […]”.
(EG 1896: 283)

C. Șăineanu – sau tipografia[3] craioveană la care acesta și-a publicat traducerea – ezită deci, la distanță de o pagină, între două grafii diferite – *Sf. Toma* și *St. Toma* – pentru același toponim, ceea ce indică nu numai neglijența traducătorului, ci și absența oricărei cutume încetățenite în ce privește numele proprii străine. Iar până la *normarea* acestui aspect vor mai trece câteva decenii.

Treizeci de ani mai târziu, Ludovic Dauș redă, consecvent, toponimul francez „Saint-Thomas” prin forma, creată ad hoc, *Saint-Tomas:*

„În Indii, la *Saint-Tomas,* pe coastele Africei, la Lisabona și în Statele Unite […]”.
(EG 1936: 263)

și:

„Se ducea la *Saint-Tomas* să cumpere […] mărfurile furate […]”.
(EG 1936: 262)

Cum este puțin probabil ca denumirea „Saint-T(h)mas” să fi circulat pe scară largă în România celui de al patrulea deceniu din secolul trecut, forma *Saint-Tomas* – un report cu elidarea grafemului „h” – a fost, probabil, propusă de traducător.

Aceeași grafie a toponimelor se întâlnește și în traducerea semnată de Vera Leonard și apărută, trei ani mai târziu, la Editura bucureșteană Cartea Noastră:

„La Saint-Tomas, pe coastele Africei, la Lisabona și în Statele-Unite, speculantul trecea drept Carol Sepherd”.
(EG 1939: 180)

De-abia odată cu versiunea semnată de Cezar Petrescu – a cărei primă ediție datează din 1950 – denumirea *Saint-Thomas* este preluată identic în textul românesc,

[2] La acel moment de final de secol XIX, prea puține toponime rămâneau ca atare în traducere; „reportul” (cf. Ballard [2001] 2011, *passim*) numelor de locuri nu era o practică în limba română, cum nu era nici în limba franceză. Pentru a ne limita la un singur exemplu, românescul *Londra* traduce(a) numele capitalei Marii Britanii, preluat, la noi, pe filieră franceză (fr. „Londres”).

[3] Pe pagina de gardă a volumului nu apare numele niciunei edituri; aceasta era o practică frecventă în epocă.

BDD-A32998 © 2020 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.28 (2025-08-04 13:04:35 UTC)

în care, prin urmare, se manifestă fenomenul de „report zero” (cf. Ballard [2001] 2011, *passim*):

> „În Indii, la *Saint-Thomas,* pe coasta Africii, la Lisabona și în Statele Unite, speculantul își spunea Sepherd”.
> (EG 1950: 167)

Începând din acest moment, forma grafică *Saint Thomas* se încetățenește în traducerile romanului; o întâlnim în toate versiunile ulterioare ale romanului *Eugénie Grandet* (Victor Vasilache, 1990, Nicolae Constantinescu, 2012 și Mioara Izverna, 2008 și 2014). Desigur, această formă grafică a toponimului circulă, în principiu, și în spațiul non-literar.

Și cel de al treilea toponim din seria citată – genitivul pentru denumirea continentului african – a căpătat forma actuală, „Africii”, numai odată cu traducerea publicată de Cezar Petrescu în 1950. În toate traducerile anterioare (1896, 1936, 1939), genitivul acestui toponim era, cum am văzut, *Africei.*

În ceea ce privește numele capitalei Portugaliei, reexaminând citatele de mai sus, constatăm că traducerea de la 1896 folosește forma *Lisbona,* un calc după francezul „Lisbonne”. În toate traducerile ulterioare figurează însă forma, încă în uz, *Lisabona.* O surpriză oferă însă versiunea românească a romanului balzacian, publicată de Victor Vasilache, în anul 1990, la Editura Hyperion de la Chișinău, în care această denumire geografică apare cu forma grafică din limba portugheză: *Lisboa,* ceea ce indică o lipsă de sincronizare, în această privință, între limba română vorbită pe teritoriul Republicii Moldova (care, în 1990, încă făcea parte din URSS) și cea vorbită în România.

Ultima constatare prilejuită de înșiruirea de denumiri geografice de care ne ocupăm aici se referă la denumirea Statelor Unite ale Americii. La C. Șăineanu (1896) și la Vera Leonard (1939), acest toponim apare cu cratimă între cele două componente – *Statele-Unite* – desigur, urmând regula din limba franceză, unde „les États-Unis” se scrie cu cratimă. Interesant este însă că traducerea publicată de Vera Leonard la finele interbelicului este ulterioară cu trei ani aceleia semnată de Ludovic Dauș, care, în versiunea din 1936 a romanului, propune varianta fără cratimă, *Statele Unite.* Aceasta înseamnă că, la finele interbelicului, încă nu exista o normă (sau măcar o cutumă) bine fixată cu privire la denumirile geografice străine.

TRADUCEREA UNOR NUME DE STRĂZI, PIEȚE, CLĂDIRI PUBLICE

Numele de străzi, piețe și clădiri publice se încadrează în ramura numită *micro toponimie* sau *toponimie minoră.* Cele mai multe astfel de denumiri le-am întâlnit în ultimul capitol al romanului *Bel-Ami* de Guy de Maupassant. Textul

BDD-A32998 © 2020 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.28 (2025-08-04 13:04:35 UTC)

francez datează din 1885 și a fost tradus pentru prima dată în limba română în preajma anului 1900 (cel mai probabil, în 1896)[4], iar apoi retradus, de încă patru ori, de-a lungul unui secol[5].

O primă remarcă privește toponimul „Montmartre", mai exact, nu toponimul propriu-zis, ci substantivul pe care îl determină acest nume propriu. În versiunea inițială a romanului, apărută la editura craioveană a lui Ralian și Ignat Samitca și semnată de Garabet Ibrăileanu cu pseudonimul „C. Vraje", cartierul Montmartre este desemnat ca *mahalaua Montmartre:*

„Mi s-a spus că trăiește retrasă în *mahalaua Montmartre"*.
(*Bel-Ami* 1896: 365)

Putem deci presupune că, la finele secolului al XIX-lea, lexemul *mahala* încă se folosea în registrul serios[6], fără a avea (neapărat) conotații peiorative sau ironice[7]. În toate celelalte versiuni românești ale romanului *Bel-Ami,* este folosită sintagma *cartierul Montmartre.*

În capitolul final din romanul lui Maupassant de care ne ocupăm aici, apar și două nume de străzi: „rue de Constantinople" și „rue Royale".

Sintagma „rue de Constantinople" are aproape tot atâtea variante în limba română câți traducători s-au aplecat asupra acestui roman.

C. Vraje (G. Ibrăileanu) propune varianta hibridă *strada Constantinople,* păstrând deci denumirea franceză a orașului, dar traducând cuvântul „rue" prin *stradă:*

„În locuința cea mică din *strada Constantinople* era întuneric".
(*Bel-Ami* 1896: 360)

Precizăm, de asemenea, că, așa cum vom vedea mai jos, același traducător va reda – consecvent, dar inexact (cel puțin, în al doilea caz) – „rue Royale" prin *ulița Royale* și „Place de la Concorde" prin *ulița Concorde.*

În versiunea nedatată apărută în perioada interbelică, I.G. Periețeanu traduce nu numai lexemul „rue", ci și toponimul care a dat numele străzii. Și anume:

[4] Dat fiind că multe dintre traducerile românești ale romanului sunt nedatate, există cazuri în care anul exact al apariției acestora nu poate fi indicat. Totuși, pe ultima pagină a acestui volum, este anunțată apariția *Dicționarului universal al limbei române,* de Lazăr Șăineanu, a cărui primă ediție a fost publicată, la aceeași editură, în 1896. Acest detaliu ne face să credem că și traducerea romanului *Bel-Ami* datează din același an.

[5] Ultima versiune românească a romanului *Bel-Ami* datează, așa cum vom vedea, din anul 2004.

[6] Conform dicționarului-tezaur, lexemul *cartier* a început să fie folosit, în mediul românesc cultivat, tot la sfârșitul secolului al XIX-lea.

[7] Traducerea lui Ibrăileanu a fost reluată *tale quale* (și fără pseudonim), un secol mai târziu, în 1997, la Editura bucureșteană Mondero. Reapariția cuvântului *mahala* – ca și a altor lexeme și formulări învechite la finalul secolului XX, când acest termen putea fi reactivat cel mult într-un registru ironic – a constituit o gafă din partea Editurii Mondero, care nu s-a sincronizat cu stadiul contemporan de evoluție a limbii române.

BDD-A32998 © 2020 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.28 (2025-08-04 13:04:35 UTC)

„În micul apartament din *strada Constantinopole* era întuneric [...]”.
(*Bel-Ami* f.a.: 488)

În versiunea romanului apărută în 1950, Geo Bogza – altfel, bun cunoscător al limbii franceze și bun traducător – redă toponimul în discuție prin hibridul româno-francez *rue de Constantinopole* [sic], incorect în ambele limbi:

„În locuința din *rue de Constantinopole* era întuneric [...]”.
(*Bel-Ami* 1950: 303)

Tot la un hibrid romîno-francez, creat ad-hoc pentru aceeași sintagmă, *rue Constantinople,* recurge și Radu Malcoci, în traducerea publicată la Editura pentru Literatură în 1965 și reluată, fără modificări, în deceniile următoare, la mai multe edituri:

„În locuința din *rue Constantinople* era întuneric”.
(*Bel-Ami* 1965: 376)

În sfârșit, de-abia în cea mai recentă versiune românească a romanului, apărută în anul 2004, la Editura bucureșteană Leda (și reluată, în deceniul următor, la Corint), sub semnătura lui Traian Fințescu, toponimul este redat prin report, adică fără a fi tradus:

„În micul apartament din *rue de Constantinople* era întuneric”.
(*Bel-Ami* 2004: 333)

În ceea ce privește „rue Royale”, C. Vraje (Garabet Ibrăileanu) redă, așa cum arătam mai sus, acest toponim prin *ulița Regală:*

„[…] pe scările intrării celei mari a acestei biserici, care se ridica de asupra *uliței Royale* […]”.
(*Bel-Ami* 1896 : 364)

Mai mult, deși substantivul *uliță* era pe cale de a ieși din uz atunci când trebuia desemnată o stradă importantă (cum este cazul străzii pariziene Royale), Ibrăileanu îl folosește încă o dată, în mod și mai nepotrivit, atunci când traduce „Place de la Concorde” prin *ulița Concorde:*

„Apoi […], el deosebi în jos, în dosul *uliței Concorde,* Camera Deputaților”.
(*Bel-Ami* 1896: 272)

În epoca interbelică, I.G. Periețeanu optează pentru traducerea integrală a celor două toponime. Astfel, în versiunea sa, „rue Royale” este redat prin *strada Regală:*

BDD-A32998 © 2020 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.28 (2025-08-04 13:04:35 UTC)

„De la opt dimineața, personalul bisericii Madeleine […], care domina *strada Regală* […]”.
(*Bel-Ami* f.a. : 493)

iar „Place de la Concorde” apare ca *Piața Concordia:*

„Apoi […], descoperi în depărtare, în spatele *pieței Concordia*, Camera Deputaților”.
(*Bel-Ami* f.a.: 504)

Redarea toponimelor franceze în limba română se schimbă radical după al Doilea Război Mondial. Și Geo Bogza (1950) și Radu Malcoci (1965) preiau ambele toponime prin report. În ambele traduceri, „rue Royale” și „Place de la Concorde” păstrază identică forma din originalul francez.

În ceea ce privește versiunea românească cea mai recentă a romanului lui Maupassant, apărută la editura Leda în anul 2004, traducătorul Traian Fințescu omite orice referire la „rue Royale” și redă prin report toponimul *Place de la Concorde:*

„Apoi […], descoperi acolo, în spatele *lui Place de la Concorde,* Camera Deputaților”.
(*Bel-Ami* 2004: 345)

Această formulare genitivală este, desigur, stângace și neconformă cu stadiul de evoluție a limbii române de la începutul celui de al treilea mileniu.

CONCLUZII

Analiza toponimelor care apar în traducerile successive în limba română ale celor două romane franceze a condus la câteva concluzii cu caracter general. Le menționăm mai jos:

Forma grafică a toponimelor a variat în timp.

Până la jumătatea secolului al XX-lea, redarea în limba română a unor toponime – mai ales, a celor „exotice”, folosite rar în literatură și aproape deloc în limbajul current – era propusă de traducători. De-abia după al Doilea Război Mondial s-a instituit o cutumă cu privire la forma grafică (și sonoră a) toponimelor străine, iar normarea acestui aspect s-a produs mult mai târziu.

Analizând textul unor traduceri de la finele secolului al XIX-lea, am constatat variații în traducerea unor toponime chiar la același traducător, în același text, la distanță de o pagină (*St. Toma* și *Sf. Toma*).

Tot la sfârșitul secolului al XIX-lea, unele toponime străine erau redate în limba română după modelul francez (de exemplu, la 1896, capitala Portugaliei apărea cu forma *Lisbona,* calc după fr. „Lisbonne”).

BDD-A32998 © 2020 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.28 (2025-08-04 13:04:35 UTC)

Este vizibilă o lipsă de sincronizare a unor toponime în limba română din Republica Moldova (*Lisboa*) cu aceleași toponime folosite pe teritoriul României (*Lisabona*).

Modernizarea grafiei toponimelor nu a fost întotdeauna lineară, fără sincope. Denumirea *Statele-Unite* apare cu cratimă într-o traducere din 1939, deși în versiunea din 1936 era deja scrisă fără cratimă.

Genitivul feminin *Africei* a avut această grafie – și, probabil, pronunție – până la mijlocul secolului al XX-lea.

Microtoponimele care desemnează străzi, piețe publice sau cartiere (pariziene) au avut, de-a lungul timpului, diferite forme hibride, propuse ad-hoc de traducători. Numai după 1950, aceste denumiri au început să fie redate prin report, adică traducerea românească a păstrat forma lor din originalul francez.

SIGLE ŞI REFERINŢE

Lucrări teoretice citate

Ballard, Michel. [2001] 2011. *Numele proprii în traducere.* Coordonare traducere, Cuvânt-înainte la ediția română și note de traducere: Georgiana Lungu-Badea.

Bidu-Vrănceanu, Angela *et alii.* 2001. *Dicționar de științe ale limbii.* București: Nemira.

Neț, Mariana. 2020. „Antroponimele în traducerile românești din literatura franceză (1858–2008)", în *Limba română* 1/2020 (97–110).

Tomescu, Domnița. 1998. *Gramatica numelor proprii.* București: ALL Educațional.

Dicționare

DLR 2010 = *Dicţionarul limbii române*. Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti", ediție anastatică după *Dicţionarul Academiei* (*DA*) și *Dicţionarul limbii române* (*DLR*), ediţie apărută cu sprijinul Băncii Naţionale a României, București, Editura Academiei Române, 2010: tomul I = *A–B*, tomul II = *C*, tomul VI = *F–I/Î*, tomul VII = *J–LHERZOLITĂ*, tomul IX = *M*, tomul X = *N–O*, tomul XI = *P–POGRIBANIE*, tomul XII = *POGRIJENIE–Q*, tomul XIII = *R–SCLABUC*, tomul XIV = *S–SCLADĂ–SPONGHIOS*, tomul XV = *Ş*, tomul XVI = *T*, tomul XIX = *VÎCLĂ–Z*.

Corpus (selectiv)

Balzac, Honoré de. 1986. *Eugenia Grandet.* Traducere de Marius (C. Șăineanu). Craiova, f.e.

Balzac, Honoré de. 1936. *Eugenia Grandet.* Traducere de Ludovic Dauș. București: Editura-Librărie Universala-Alcalay.

Balzac, Honoré de. 1939. *Eugenia Grandet.* Traducere de Vera Leonard. București: Cartea Noastră.

Balzac, Honoré de. 1950. *Eugénie Grandet.* Traducere de Cezar Petrescu. București: Editura de Stat.

Balzac, Honoré de.. 1990. *Eugénie Grandet.* Traducere și note de Victor Vasilache. Prefață de Mihai Cimpoi. Chișinău: Hyperion.

Balzac, Honoré de. 2008. *Eugénie Grandet.* Traducere de Mioara Izverna. București: Leda.

BDD-A32998 © 2020 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.28 (2025-08-04 13:04:35 UTC)

Balzac, Honoré de. 2011. *Eugénie Grandet.* Traducere și note de Nicolae Constantinescu. București, „Adevărul" Holding.
Maupassant, Guy de. [1896]. *Bel-Ami.* Traducere de C. Vraje (= G. Ibrăileanu). Craiova: Ralian și Ignat Samitca.
Maupassant, Guy de. *Bel-Ami.* Traducere de G. Periețeanu. București, f.e., f.a.
Maupassant, Guy de. *Bel-Ami.* Traducere de Geo Bogza. [București:] Editura de Stat, 1950.
Maupassant, Guy de. *Bel-Ami.* Traducere de Radu Malcoci. Prefață de Modest Morariu. [București]: Editura pentru Literatură, 1965.
Maupassant, Guy de. *Bel-Ami.* Traducere de Radu Malcoci. Predată de Mircea Anghelescu. [București]: Editura pentru Literatură, 1969.
Maupassant, Guy de. *Bel-Ami.* Traducere de Radu Malcoci. București: Eminescu, 1971.
Maupassant, Guy de. *Bel-Ami.* Traducere de Radu Malcoci. [București]: Athena, [1992].
Maupassant, Guy de. *Bel-Ami.* Traducere de Radu Malcoci. Craiova: Apollo, „Oltenia", 1993.
Maupassant, Guy de. *Bel-Ami.* Traducere și prefață de Garabet Ibrăileanu. București: Mondero, 1997 (și 2010, 2011 etc., la mai multe edituri).
Maupassant, Guy de. *Bel-Ami.* Traducere de Radu Malcoci. București: Prietenii Cărții, 1999.
Maupassant, Guy de. *Bel-Ami.* Traducere și note de Traian Fințescu. București: Leda, 2004, 2014.

THE ROMANIAN TRANSLATION OF TOPONYMS FROM FRENCH LITERATURE. A DIACHRONICAL STUDY

(Abstract)

This article analyzes the toponyms in the last chapter of the successive Romanian translations of Balzacțs novel *Eugénie Grandet* and Maupassant's novel *Bel-Ami*. Its main conclusion is that the translation of toponyms has varied with time; their Romanian form has often been the translators' ad-hoc proposition. A norm in this respect appeared only in mid-twentieth century.

Cuvinte-cheie: toponime, traducere, literatura franceză, limba română

Keywords: toponyms, translation, French literature, Romanian language

Institutul de Lingvistică al Academiei Române
„Iorgu Iordan – Alexandru Rosetti"
București, Calea 13 Septembrie, nr. 13
mariana_net15@yahoo.com

BDD-A32998 © 2020 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.28 (2025-08-04 13:04:35 UTC)